

KS. SŁAWOMIR KĘSZKA ^{a,®}

 0009-0001-7633-9903

^a Uniwersytet Kaliski; Instytut Interdyscyplinarnych Badań Historycznych, Plac św. Józefa 2-6, 62-800 Kalisz, wielkopolskie, PL

[®] S.Keszka@UniwersytetKaliski.Edu.PL

BUDOWA KOŚCIOŁA PW. BŁ. BOGUMIŁA W SZCZYTNIKACH

Słowa kluczowe: Szczytniki, kościół, budowa, bł. Bogumił.

Abstrakt: Wieś Szczytniki należała najpierw do archidiecezji gnieźnieńskiej, następnie diecezji kujawsko-kaliskiej (włocławskiej) i ostatecznie kaliskiej, w której była pierwszą nowo utworzoną parafią. Artykuł przedstawia okoliczności podjęcia decyzji o budowie kościoła parafialnego w tejże wsi.

We wczesnym średniowieczu wieś Szczytniki pełniła funkcję osady służebnej, a jej mieszkańcy wytwarzali tarcze, zwane wówczas szczytami. Po raz pierwszy odnotowano ją w 1520 r. w *Liber beneficiorum*, jako własność arcybiskupów gnieźnieńskich¹. Później przeszła w ręce Potworowskich (na przełomie XVI i XVII w.), a następnie należała do Łubieńskich. W XIX w. jej właściciele często się zmieniali². W 1827 r. we wsi zamieszkiwało 245 osób,

KS. SŁAWOMIR KĘSZKA (1973–); 2005, kapłan diecezji kaliskiej; 1998, mgr: historia (UAM, Poznań); 2005, mgr: teologia (UAM, Poznań); 2017, lic. nauk teologicznych (UMK, Toruń); 2007, dr nauk humanistycznych: historia (UAM, Poznań); 2025, dr hab. nauk teologicznych (UMK, Toruń); zainteresowania naukowe: historia Kościoła z uwzględnieniem Kalisza i regionu (XIX–XX w.), martyrologia duchowieństwa polskiego lat II wojny światowej.

¹ Zapisano ją w postaci: „Ivanovycze et Camyona” – J. Łaski, *Liber beneficiorum archidioecesis Gnesnensis*, t. 2, Gniezno 1881, s. 56.

² *Iwanowice*, w: *Słownik historyczno-geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich*, t. 3, opr. F. Sulimierski, B. Chlebowski, W. Walewski, Warszawa, 1882, s. 317–318.

a na początku lat osiemdziesiątych XIX w. liczyła ona 294 mieszkańców³. Przed wybuchem II wojny światowej należała do Szarzyńskich, którzy byli jej właścicielami do 1940 roku⁴. Od czasów tworzenia struktur organizacyjnych Kościoła w Polsce w XII w. wieś należała (obok miejscowości: Chojno, Głowczyn, Kamienna, Kucza Wola, Popów, Sierpowice i Sobiesęki)⁵ do parafii iwanowickiej w archidiecezji gnieźnieńskiej i wchodziła w skład dekanatu stawskiego w archidiakonacie kaliskim⁶. W 1729 r. parafia liczyła 965, a w 1754 – 1030 wiernych⁷. Po utworzeniu w 1818 r. diecezji kujawsko-kaliskiej parafia iwanowicka (ze Szczytnikami) weszła w jej skład (dekanat stawski)⁸, a po kolejnej reorganizacji diecezjalnej w 1925 r. znalazła się w granicach diecezji włocławskiej (dekanat błaszkowski)⁹. Od 1992 r. należy do diecezji kaliskiej, początkowo wchodziła w skład dekanatu błaszkowskiego, a od 16 września 1996 r. do dekanatu opatóweckiego¹⁰.

W 1938 r. w Szczytnikach wzniesiono, z inicjatywy ówczesnego premiera rządu RP – Felicjana Sławoja-Składkowskiego, pomnik upamiętniający o. Augustyna Kordeckiego, który urodził się w 1603 r. w pobliskich Iwanowicach. W 1940 r. został on zniszczony przez hitlerowców. Na jego miejscu w 1982 r. postawiono nowy pomnik, który poświęcił 19 września tegoż roku prymas Polski kardynał Józef Glemp¹¹. Przy budowie nowego pomnika duży wkład w postaci zebranych środków materialnych na ten cel i wykonanych prac wnieśli mieszkańcy Szczytnik i sąsiednich miejscowości¹². Prace przy budowie pomnika koordynował ówczesny

³ Szczytniki, w: *Słownik historyczno-geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich*, opr. F. Sulimierski, B. Chlebowski, W. Walewski, t. 11, Warszawa 1890, s. 878.

⁴ Por. np. *Diecezja kaliska. Parafie – kościoły – kaplice. Przeszłość i teraźniejszość. Opracowanie historyczno-źródłowe*, opr. M. Kieling, S. Kęszka, J.A. Splitt, Kalisz 2016, s. 527.

⁵ Por. E. Callier, *Powiat kaliski w XVII stuleciu. Szkic geograficzno-historyczny*, Poznań 1887, s. 53–54.

⁶ Por. np. S. Zabraniak, *Stan duchowieństwa a religijność w archidiakonatach: kaliskim, uniejowskim i wieluńskim (1660–1763)*, Rzeszów 2012, s. 105 (tabela 17).

⁷ Tamże.

⁸ Por. np. W. Kujawski, *Diecezja kujawsko-kaliska. Opracowanie historyczno-źródłoznawcze*, Włocławek 2011, s. 547–548.

⁹ Tamże.

¹⁰ Por. np. S. Kęszka, *Diecezja kaliska 1992–2012. Powstanie – organizacja – dzieła – wydarzenia*, Kalisz 2013, s. 40.

¹¹ *Diecezja kaliska. Parafie – kościoły – kaplice*, s. 527.

¹² Archiwum Diecezji Kaliskiej (ADK), Akta Parafii Iwanowice (API), Ks. Jerzy Salomon, Sprawozdanie ze stanu religijnego i moralnego Parafii Iwanowice za okres od 15 września 1979 do 15 września 1984 r., s. 1.

proboszcz parafii Iwanowice ks. Jan Kaliszewski. W kronice parafialnej zanotowano, że pomnik: „jest chlubą ludzi wierzących, solą w oku ateizmu i bezbożnictwa. [...] A dokonało się to dzięki poważnemu wkładowi pracy społecznej, ofiarności parafian”¹³.

Początki parafii w Szczytnikach sięgają pierwszej połowy lat osiemdziesiątych XX wieku. Miejscowość ta należała wówczas do parafii św. Katarzyny Aleksandryjskiej w Iwanowicach. W protokołach wizytacji kanonicznych biskupów wrocławskich tejże parafii padały wówczas często następujące wskazania: „Duża odległość do kościoła i konieczność pokonywania przez duszpasterzy i wiernych sporej odległości narzuca potrzebę rozważenia takiego podziału parafii, w którym uwzględniłoby się ewentualną reerekcję parafii w Kamiennej lub wybudowanie kościoła w Szczytnikach ze względu na rolę, jaką ta miejscowość pełni”¹⁴. Ponadto wskazywano na fakt, iż Szczytniki są siedzibą gminy i innych instytucji użyteczności publicznej. Uwagi powyższe sporządził biskup pomocniczy wrocławski Roman Andrzejewski, podczas wizytacji parafii Iwanowice przeprowadzonej przez niego w dniach 15–17 września 1984 roku.

Propozycja ta została przyjęta przychylnie i postanowiono wówczas zbudować kościół. Jego projekt architektoniczny przygotował inż. Adam Gogolewski z Kalisza, a plany konstrukcyjne sporządzili – inż. Romuald Zaręba i inż. Kazimierz Grzelak z Kalisza. Na polecenie biskupa pomocniczego diecezji wrocławskiej i po zasięgnięciu opinii proboszczów sąsiednich parafii oraz miejscowej ludności ówczesny proboszcz parafii Iwanowice, ks. kan. Jerzy Salomon¹⁵, przygotował projekt podziału parafii. W sporządzonym 27 lutego 1985 r. piśmie do biskupa wrocławskiego Jana Zaręby, udzielił on następującej odpowiedzi: „Wsie Szczytniki i Popów liczą 1050 wiernych, odległość od kościoła parafialnego w Iwanowicach wynosi odpowiednio 4 km i 6 km, wszyscy mieszkańcy pragną mieć własny kościół na miejscu”¹⁶. Ponadto podkreślił, „iż jest to ośrodek rozwijający się i bardzo aktywny, jest w nim zlokalizowanych wiele urzędów: gmina,

¹³ Tamże, s. 2.

¹⁴ ADK, API, bp Roman Andrzejewski, Wizytacja kanoniczna Parafii św. Katarzyny Aleksandryjskiej w Iwanowicach w dniach 15–17 września 1984 r., s. 5.

¹⁵ Ks. Jerzy Salomon od 22 listopada 1983 r. do 4 maja 1984 r. pełnił funkcję tymczasowego administratora parafii Iwanowice. Od 5 maja 1984 r. był proboszczem tamtejszej parafii. Na emeryturę przeszedł w 2007 roku.

¹⁶ ADK, API, Ks. Jerzy Salomon, Pismo do bp. Ordynariusza diecezji wrocławskiej Jana Zaręby odnośnie budowy kaplicy filialnej w Popowie – Gmina Szczytniki, s. 1.

bank, posterunek MO, gorzelnia, straż pożarna, szkoła, sklepy”¹⁷. Jako niewątpliwy atut budowy świątyni parafialnej wskazał na położenie Szczytnik i Popowa przy głównej trasie Łódź – Kalisz oraz gotowość przekazania przez kilku gospodarzy działek pod jej budowę. Istotnym czynnikiem pasterskim przynaglającym do budowy kościoła był także fakt, iż w tamtym okresie na tym terenie istniało poważne zagrożenie w postaci ateizacji i demoralizacji miejscowej ludności. Ponadto uzupełniając swoją odpowiedź, zauważył, że: „jeśli zajmiemy się tylko budową kaplicy katechetycznej w Pośredniku, a pozostawi się Szczytniki jak dotychczas, to problem duszpasterski nie zostanie w pełni rozwiązany”¹⁸. Zdaniem ks. J. Salomona największą trudnością do pokonania przy budowie kościoła będzie zgoda władz wojewódzkich i gminnych. Proboszcz z Iwanowic argumentował to przede wszystkim jakością ziemi w Szczytnikach. Była to druga klasa, a w Pośredniku szósta, co przemawiało na korzyść tej drugiej lokalizacji.

W początkowym etapie przygotowań związanych z budową kościoła i erygowaniem parafii w Szczytnikach rozważano także ewentualne włączenie do niej jako filii kościoła w Kamiennej. Miejscowość ta podlegała wówczas, także jako kościół filialny, opiece duszpasterskiej księży z parafii Iwanowice. Jednak ze względu na odległość Kamiennej od Szczytnik (5 km) i Iwanowic (4 km) oraz uwzględniając stanowisko mieszkańców tej miejscowości postanowiono pozostawić wcześniejszy podział administracyjny, nie dokonując w nim żadnych zmian¹⁹.

Na podstawie upoważnienia otrzymanego z kurii we Włocławku ks. kan. Jerzy Salomon 17 czerwca 1985 r. wystosował pismo do Naczelnika Gminy w Szczytnikach w sprawie uzyskania zgody na rozpoczęcie budowy kościoła/kaplicy w Szczytnikach²⁰. Otrzymał odpowiedź negatywną. Naczelnik Gminy w Szczytnikach w piśmie z 15 lipca 1985 r. uzasadnił ją następująco: „Zgodnie z opracowanym planem ogólnym zagospodarowania przestrzennego gminy zatwierdzonym Uchwałą GRN nr 28/59/83 z dnia 19 grudnia 1983 r. na terenie gminy nie posiadamy terenów rezerwowych dla usług kultury i sztuki, gdyż w tym dziale mieszczą się tereny przezna-

¹⁷ Tamże.

¹⁸ Tamże.

¹⁹ ADK, API, Szkic przybliżający przewidywany podział projektowanej Parafii w Szczytnikach.

²⁰ ADK, API, Pismo Proboszcza Parafii Iwanowice do Naczelnika Gminy Szczytniki w sprawie wydania zezwolenia na budowę kaplicy z salą katechetyczną.

czone pod budowę kościołów i punktów katechetycznych”²¹. W dalszej części swej odpowiedzi wskazał, iż w przypadku dalszego ubiegania się o budowę kościoła bądź kaplicy należy złożyć ewentualną prośbę przed rozpoczęciem przygotowywania kolejnego planu zagospodarowania przestrzennego gminy na lata 1987–1988.

Natomiast Naczelnik Wydziału Planowania Przestrzennego, Urbanistyki, Architektury i Nadzoru Budowlanego Urzędu Wojewódzkiego w Kaliszu, inż. Bolesław Bąkowski, pismem z 11 kwietnia 1985 r. skierowanym do proboszcza parafii Iwanowice napisał: „w oparciu o obowiązujące ustalenia urbanistyczne wynikające z planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Szczytniki, informuję, że w aktualnym stanie prawnym nie ma podstaw do pozytywnego zaopiniowania odnośnego wniosku”²². Ponadto zauważył, że strona kościelna reprezentowana przez proboszcza z Iwanowic nie wniosła we właściwym terminie potrzeby rezerwacji terenu pod wnioskowane zamierzenia inwestycyjne. Ksiądz J. Salomon pismem z 23 grudnia 1985 r. poinformował kurie diecezjalną we Włocławku o braku pozwolenia od władz wojewódzkich i gminnych na budowę, nadmieniając, że w Szczytnikach parafia posiada wypożyczony dom o powierzchni 50 m², gdzie odbywają się lekcje religii, w którym mogłoby się także znaleźć mieszkanie dla księdza (wraz z niezbędnym zapleczem)²³. Nawiązując do powyższej uwagi, ks. kan. J. Salomon 19 lutego 1987 r. wystosował do kurii we Włocławku pisemną prośbę o pozwolenie na zbudowanie kaplicy katechetycznej we wsi Szczytniki. Swoją prośbę argumentował tym, że wspomniany wyżej budynek przeznaczony został do rozbiórki, zaś wierni z tego rejonu potrzebują kaplicy, by mogli uczestniczyć w niedzielnej i świątecznej mszy²⁴. Kuria diecezjalna we Włocławku w dniu 25 lutego 1987 r. udzieliła odpowiedzi pozytywnej, pisząc „ponieważ obiekt nie będzie przekraczał 600 m² powierzchni Ksiądz Proboszcz może wystąpić w tej sprawie, zgodnie z Rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów nr 47 z 24 listopada 1981 r., do Naczelnika Gminy o akceptację wyżej wymienionej budowy”²⁵.

²¹ ADK, API, Mirosław Juszcak, Naczelnik Gminy Szczytniki do Proboszcza Parafii Iwanowice.

²² ADK, API, inż. Bolesław Bąkowski, Urząd Wojewódzki w Kaliszu. Wydział Planowania Przestrzennego, Urbanistyki, Architektury i Nadzoru Budowlanego do Proboszcza Parafii Iwanowice ks. Jerzego Salomona.

²³ ADK, API, Proboszcz Parafii Iwanowice do Kurii Diecezjalnej we Włocławku.

²⁴ Tamże.

²⁵ Tamże.

W związku z tym przystąpiono do przygotowania dokumentacji technicznej budowy kaplicy z punktem katechetycznym w Popowie/Szczytnikach. W tej sprawie ks. kan. Jerzy Salomon, proboszcz parafii św. Katarzyny Aleksandryjskiej w Iwanowicach, zwrócił się do inż. Adama Gogolewskiego, który przygotował projekt koncepcyjny w lipcu 1988 roku²⁶. Projektowany obiekt usytuowany został – jak napisał w dokumentacji autor opracowania – „na działce w obowiązującej linii zabudowy, przy zachowaniu 5-metrowej odległości od granicy z sąsiadem oraz 8 m od krawędzi jezdni drogi lokalnej. Oś główna budynku ustawiona jest pod kątem 45 stopni do obowiązującej linii zabudowy, co pozwoliło na stworzenie obszernego placu przedwejściowego. Plac należy zagospodarować zielenią niską ozdobną”²⁷. Całkowita powierzchnia zabudowy projektowanego obiektu wynosiła 474,78 m², a wraz z górną kondygnacją 585,89 m². Poszczególne pomieszczenia miały obejmować następującą powierzchnię: kruchta z klatką schodową na chór – 54,36 m², kaplica wraz z prezbiterium – 186,19 m², zakrystia – 30,78 m², magazyn – 6,48 m², sanitariaty – 6,48 m², pomieszczenie dla ministrantów – 12,96 m², korytarz – 15,12 m², dwa wiatrołapy – 15,74 m², dwa halle – 17,40 m², dwa sanitariaty męskie – 8,40 m², dwa sanitariaty żeńskie – 8,40 m², dwie sale katechetyczne – 101,60 m², dwa chóry boczne – 59,94 m², chór organowy – 23,49 m², balkon wewnętrzny – 8,82 m². Łączna powierzchnia użytkowa wynosiła 547,46 m² i obejmowała cały projektowany dom katechetyczny wraz z kaplicą²⁸.

Propozycję projektu koncepcyjnego przedstawioną przez inż. A. Gogolewskiego kuria diecezjalna we Włocławku przyjęła, z zastrzeżeniem wprowadzenia w niej kilku zmian²⁹. Po naniesieniu niezbędnych uzupełnień ks. J. Salomon 14 października 1988 r. otrzymał pozwolenie na przygotowanie projektu technicznego³⁰. Ostatecznie 5 kwietnia 1989 r. na posiedzeniu Diecezjalnej Komisji Budowlanej przy kurii diecezjalnej

²⁶ ADK, API, Dokumentacja Techniczna. Studium Koncepcyjne. Kaplica z punktem katechetycznym, wieś Popów, Gmina Szczytniki, Parafia Rzymsko-Katolicka w Iwanowicach (inż. arch. Adam Gogolewski), s. 1–11.

²⁷ Tamże, s. 2.

²⁸ Tamże, s. 3–4.

²⁹ ADK, API, Opinia do projektu koncepcyjnego kaplicy z punktem katechetycznym, miejscowość Popów, gmina Szczytniki, Włocławek, 3 października 1988 r. – opr. mgr inż. arch. Jerzy Kociołowicz.

³⁰ ADK, API, Kuria Diecezjalna Włocławska do Proboszcza Parafii Iwanowice ks. Jerzego Salomona, L. dz. 4297.

we Włocławku w składzie: bp Roman Andrzejewski – przewodniczący, ks. prał. Leonard Urbański, ks. kan. Józef Arabski, ks. prał. Witold Bura – członkowie, pozytywnie zaopiniowano projekt techniczny kaplicy z punktem katechetycznym we wsi Popów, opracowany przez inż. A. Gogolewskiego, z poleceniem nadania oknom w kaplicy „bardziej sakralnego charakteru”³¹.

Ostatnim etapem przygotowań związanych z budową kaplicy/kościółka w Popowie/Szczytnikach był zakup działki. Dnia 20 stycznia 1989 r. proboszcz parafii iwanowickiej zwrócił się z prośbą do kurii diecezjalnej we Włocławku o udzielenie mu pełnomocnictwa do załatwienia koniecznych formalności w biurze notarialnym w Kaliszu dotyczących zakupu działki od Jerzego Pilarczyka³². Zgodę taką otrzymał 28 stycznia 1989 roku³³. Potwierdzenie zakupu działki i rozpoczęcia prac przygotowujących teren pod budowę kaplicy z salką katechetyczną odnajdujemy także w Protokole Wizytacji Dziekańskich Dekanatu Błazzkowskiego przeprowadzonej przez ks. proboszcza Ryszarda Tuzina z parafii św. Anny w Błazkach³⁴.

W dniu 23 kwietnia 1989 r. podczas wizytacji kanonicznej parafii św. Katarzyny Aleksandryjskiej w Iwanowicach, przeprowadzonej przez biskupa włocławskiego Henryka Muszyńskiego, odbyła się uroczystość poświęcenia placu pod budowę kaplicy wraz z salką katechetyczną³⁵. W protokole powizytacyjnym bp H. Muszyński docenił zaangażowanie proboszcza i wikariusza i troskę o dobro duchowe parafian i zalecił podjęcie budowy kościoła w Szczytnikach. Ponadto wskazał, że ze względu na prawdopodobieństwo powstania tamże w niedalekiej przyszłości parafii, należy zabezpieczyć także działkę budowlaną w pobliżu przyszłego kościoła³⁶.

Kolejnym krokiem podjętym przez biskupa włocławskiego było ogłoszenie Aktu erekcyjnego kościoła pw. bł. Bogumiła w Szczytni-

³¹ ADK, API, Kuria Diecezjalna Włocławska do Proboszcza Parafii Iwanowice ks. Jerzego Salomona, L. dz. 1431.

³² ADK, API, Proboszcz Parafii Iwanowice do Kurii Diecezjalnej we Włocławku w sprawie udzielenia pełnomocnictwa w Biurze Notarialnym w Kaliszu.

³³ ADK, API, Kuria Diecezjalna Włocławska do Proboszcza Parafii Iwanowice ks. Jerzego Salomona, L. dz. 290.

³⁴ ADK, API, Protokół Wizytacji z dnia 9 marca 1989 r. w Parafii św. Katarzyny w Iwanowicach.

³⁵ ADK, API, Przebieg wizytacji kanonicznej w parafii Iwanowice.

³⁶ ADK, API, Protokół Wizytacji Kanonicznej przeprowadzonej w parafii Iwanowice 22–23 kwietnia 1989 roku.

kach³⁷. To historyczne wydarzenie miało miejsce 14 kwietnia 1991 roku. Uroczystego wmurowania kamienia węgielnego w mury wznoszonego kościoła pw. bł. Bogumiła³⁸ w Szczytnikach dokonał biskup włocławski w obecności miejscowych władz administracyjnych oraz licznie zgromadzonego duchowieństwa i wiernych. Kamień węgielny wyjęty został z fundamentów Bazyliki św. Piotra w Rzymie i pobłogosławiony przez papieża Jana Pawła II³⁹. Projekt konstrukcyjny opracowali: mgr Romuald Zaręba i inż. Kazimierz Grzelak z Kalisza⁴⁰. Budowę ukończono w 1992 r. i wtedy też – z dniem 1 lipca – bp Stanisław Napierała, pierwszy pasterz diecezji kaliskiej, utworzył na bazie wzniesionego kościoła, Ośrodek Duszpasterski. Tenże biskup z dniem 12 września 1993 r. erygował parafię w Szczytnikach⁴¹. Była to pierwsza nowa parafia utworzona w dziejach diecezji kaliskiej. Jej proboszczem ustanowiony został ks. Marian Niemier, dotychczasowy rektor tamtejszego Ośrodka Duszpasterskiego⁴². Od 2006 r. proboszczem parafii Szczytniki jest ks. Mariusz Buczek⁴³. Dzięki jego zaangażowaniu wybudowany został budynek plebanii z kancelarią, kaplica przedpogrzebowa przy świątyni oraz uporządkowany został teren wokół kościoła w Szczytnikach. Dopusażono kościół w paramenty liturgiczne i ornaty do sprawowania kultu. Ponadto we współpracy z władzami Gminy Szczytniki wytyczono pas drogi na cmentarz parafialny, co ułatwiło

³⁷ ADK, API, bp H. Muszyński, Akt erekcyjny kościoła pod wezwaniem błogosławionego Bogumiła w Szczytnikach, L. dz. 337/1991.

³⁸ Bogumił żył w XII wieku, ale jego proces kanoniczny rozpoczął prymas Maciej Łubieński dopiero w pierwszej połowie XVII wieku. Proces nie został jednak zakończony, gdyż „Księga cudów” stanowiąca niezbędny element dokumentacji procesowej spłonęła. Nowy proces kościelny rozpoczęto w 1908 r., a w 1925 r. papież Pius XI zatwierdził starodawny kult biskupa Bogumiła jako kult lokalny. Z kolei Paweł VI ogłosił bł. Bogumiła – wraz z bł. Jolentą/Heleną – patronami archidiecezji gnieźnieńskiej. Jest on także patronem trzech dalszych archidiecezji – gdańskiej, poznańskiej i wrocławskiej oraz diecezji włocławskiej. W 2007 r. powstało sanktuarium ku czci bł. Bogumiła w Dobrowie. Por. np. J. Żelazek, *W pielgrzymim pochodzie do bł. Bogumiła*, KDWI, 42(1959), s. 153–158 oraz D. Budzanowska, *Stephanusa Damaleviciusa „Błogosławiony Bogumił. Czternasty arcybiskup”* (z „*Series Archiepiscoporum Gnesiensium atque res gestae*” – wydanej w 1649 r.), „Colloquia Litteraria”, 8(2010), nr 1–2, s. 149–169.

³⁹ ADK, API, bp H. Muszyński, Akt erekcyjny kościoła pod wezwaniem błogosławionego Bogumiła w Szczytnikach, L. dz. 337/1991.

⁴⁰ Tamże.

⁴¹ S. Napierała, *Dekret erygujący parafię pw. bł. Bogumiła w Szczytnikach, Kalisz, 2 września 1993 r.*, „Diecezja Kaliska. Pismo Kurii Diecezjalnej”, 2(1993), nr 4, s. 55–56.

⁴² *Diecezja kaliska. Parafie – kościoły – kaplice*, s. 528.

⁴³ Tamże.

i zarazem skróciło przebieg uroczystości pogrzebowych⁴⁴. Upamiętniono także błogosławionego Franciszka Stryjasa, umieszczając przy krzyżu obelisk z tablicą dedykowaną katechecie i męczennikowi z lat II wojny światowej⁴⁵. W 2017 r., 18 czerwca, odbyły się w Szczytnikach Diecezjalne Uroczystości ku czci bł. Franciszka Stryjasa. Wśród zaproszonych gości byli: biskup kaliski Edward Janiak, postulator procesu beatyfikacyjnego ks. prał. Bolesław Kawczyński, ks. kan. Mariusz Buczek, duchowieństwo dekanatu opatóweckiego i białzkowskiego, parafianie i dobrodziejcy wspólnoty⁴⁶.

Kościół pw. bł. Bogumiła usytuowany jest w pobliżu dzisiejszego, współczesnego pomnika ks. Augustyna Kordeckiego, przeora Jasnej Góry z okresu wojen ze Szwedami. Zbudowano go na planie regularnego wielokąta. Posiada nowoczesny kształt architektoniczny. Po obu jego bokach znajdują się kolumnady, a między nimi umieszczone jest – w trójkątnym wykuszu – wejście do świątyni. Dach ma formę kilkupłaszczyznową i pokryty jest blachą. W jego części centralnej wznosi się wieloboczna wieżyczka z ostrosłupowym dachem zakończonym krzyżem. W oknach umieszczone są witraże, a wewnątrz świątyni podzielone jest na trzy nawy, z dookołnym balkonem. W świątyni może pomieścić się jednorazowo 560 wiernych. W ołtarzu głównym znajduje się krucyfiks, a z obu jego stron zawieszono są obrazy: bł. Bogumiła – patrona świątyni i parafii oraz Miłosierdzia Bożego⁴⁷.

BUILDING A CHURCH DEDICATED TO BLESSED BOGUMIŁ IN SZCZYTNIKI

Keywords: Szczytniki, church, construction, blessed Bogumilus.

Abstract: The village of Szczytniki belonged first to the Archdiocese of Gniezno, then the diocese of Cuiavia-Kalisz, of Włocławek and finally of Kalisz, in which it was the first newly created parish. The article presents the circumstances of the decision to build a parish church in that village.

⁴⁴ Relacja ustna ks. kan. M. Buczka.

⁴⁵ W uroczystościach wzięli udział Skauci Europy oraz młodzież z parafii pw. bł. Bogumiła w Szczytnikach. Powstał także pomysł szlaku pamięci po miejscach związanych z bł. F. Stryjasem. Zob. S. Kęszka, *Błogosławiony Franciszek Stryjas*, Kalisz 2017.

⁴⁶ Na uroczystości dzięki wsparciu finansowemu kolatorów wydano drukiem publikację poświęconą bł. Franciszkowi Stryjasowi, wydano obrazek z modlitwą oraz przygotowano pamiątkową pieczętkę.

⁴⁷ *Diecezja kaliska. Parafie – kościoły – kaplice*, s. 528.

BIBLIOGRAFIA

- Archiwum Diecezji Kaliskiej, Akta Parafii Iwanowice:
bp R. Andrzejewski, Wizytacja kanoniczna Parafii św. Katarzyny Aleksandryjskiej w Iwanowicach w dniach 15–17 września 1984 r., s. 5.
ks. J. Salomon, Pismo do bp. Ordynariusza diecezji wrocławskiej Jana Zaremby odnośnie budowy kaplicy filialnej w Popowie – Gmina Szczytniki, s. 1.
ks. J. Salomon, Sprawozdanie ze stanu religijnego i moralnego Parafii Iwanowice za okres od 15 września 1979 do 15 września 1984 r., s. 1.
M. Juszcak, Naczelnik Gminy Szczytniki do Proboszcza Parafii Iwanowice.
Pismo Proboszcza Parafii Iwanowice do Naczelnika Gminy Szczytniki w sprawie wydania zezwolenia na budowę kaplicy z salą katechetyczną.
Szkic przybliżający przewidywany podział projektowanej Parafii w Szczytnikach.
B. Bąkowski, Urząd Wojewódzki w Kaliszu. Wydział Planowania Przestrzennego, Urbanistyki, Architektury i Nadzoru Budowlanego do Proboszcza Parafii Iwanowice ks. Jerzego Salomona.
Proboszcz Parafii Iwanowice do Kurii Diecezjalnej we Wrocławku.
Dokumentacja Techniczna. Studium Koncepcyjne. Kaplica z punktem katechetycznym, wieś Popów, Gmina Szczytniki, Parafia Rzymsko-Katolicka w Iwanowicach (inż. arch. Adam Gogolewski), s. 1–11.
Opinia do projektu koncepcyjnego kaplicy z punktem katechetycznym, miejscowość Popów, gmina Szczytniki, Wrocławek, 3 października 1988 r. – opr. mgr inż. arch. Jerzy Kociolowicz.
Kuria Diecezjalna Włocławska do Proboszcza Parafii Iwanowice ks. Jerzego Salomona, L. dz. 4297.
Kuria Diecezjalna Włocławska do Proboszcza Parafii Iwanowice ks. Jerzego Salomona, L. dz. 1431.
Kuria Diecezjalna Włocławska do Proboszcza Parafii Iwanowice ks. Jerzego Salomona, L. dz. 290.
Protokół Wizytacji z dnia 9 marca 1989 r. w Parafii św. Katarzyny w Iwanowicach.
Protokół Wizytacji Kanonicznej przeprowadzonej w parafii Iwanowice 22–23 kwietnia 1989 roku.
Bp Henryk Muszyński, Akt erekcyjny kościoła pod wezwaniem błogosławionego Bogumiła w Szczytnikach, L. dz. 337/1991.
- Napierała S., *Dekret erygujący parafię pw. bł. Bogumiła w Szczytnikach*, Kalisz, 2 września 1993 r., „Diecezja Kaliska. Pismo Kurii Diecezjalnej”, 2(1993), nr 4, s. 55–56.
- Budzanowska D., *Stephanusa Damaleviciusa „Błogosławiony Bogumił. Czternasty arcybiskup”* (z „Series Archiepiscoporum Gnesiensium atque res gestae” – wydane w 1649 r.), „Colloquia Litteraria”, 8(2010), nr 1–2, s. 149–169.
- Callier E., *Powiat kaliski w XVII stuleciu. Szkic geograficzno-historyczny*, Poznań 1887.

- Diecezja kaliska. Parafie – kościoły – kaplice. Przeszłość i teraźniejszość. Opracowanie historyczno-źródłowe*, opr. M. Kieling, S. Kęszka, J.A. Splitt, Kalisz 2016.
- Iwanowice, w: *Słownik historyczno-geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich*, opr. F. Sulimierski, B. Chlebowski, W. Walewski, t. 3, Warszawa 1882, s. 317–320.
- Kęszka S., *Błogosławiony Franciszek Stryjas*, Kalisz 2017
- Kęszka S., *Diecezja kaliska 1992–2012. Powstanie – organizacja – dzieła – wydarzenia*, Kalisz 2013.
- Kujawski W., *Diecezja kujawsko-kaliska. Opracowanie historyczno-źródłoznawcze*, Włocławek 2011.
- Łaski J., *Liber beneficiorum archidioecesis Gnesnensis*, t. 2, Gniezno 1881.
- Szczytniki, w: *Słownik historyczno-geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich*, opr. F. Sulimierski, B. Chlebowski, W. Walewski, t. 11, Warszawa 1890, s. 878–879.
- Zabraniak S., *Stan duchowieństwa a religijność w archidiakonatach: kaliskim, uniejowskim i wieluńskim (1660–1763)*, Rzeszów 2012.
- Żelazek J., *W pielgrzymim pochodzie do bł. Bogumiła*, KDWł, 42(1959), s. 153–158.